

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Gdańsku

LGD.411.001.02.2020

Pan
Mirośław Pobłocki
Prezydent Miasta Tczewa
Plac Marszałka J. Piłsudskiego 1
83-100 Tczew

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

S/20/001 – Dostępność zmodernizowanych obiektów infrastruktury miejskiej dla osób niepełnosprawnych oraz osób z ograniczoną możliwością poruszania w wybranych miastach województwa pomorskiego

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Miejski w Tczewie ¹ Plac Marszałka J. Piłsudskiego 1, 83-100 Tczew
Kierownik jednostki kontrolowanej	Mirosław Pobłocki, Prezydent Miasta Tczewa ² , od 14 grudnia 2010 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	1) System wyboru i przygotowania inwestycji w jst. 2) Inwestycje jst dotyczące modernizacji obiektów infrastruktury i ich otoczenia. 3) Dostępność dla osób niepełnosprawnych oraz osób o ograniczonej zdolności poruszania się do zmodernizowanych obiektów.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2014 r. do 30 września 2020 r. z uwzględnieniem działań wcześniejszych, które miały wpływ na badanie zagadnienia
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Gdańsku
Kontroler	Marta Gajewska, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LGD/131/2020 z 19.08.2020 r. (akta kontroli str. 1-11)

¹ Dalej: „Urząd”.

² Dalej: „Prezydent”.

³ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200, dalej: „ustawa o NIK”.

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

Miasto rozpoznawało potrzeby osób niepełnosprawnych, o ograniczonej zdolności poruszania, oraz osób starszych m.in. poprzez analizę potrzeb mieszkańców i opracowanie planu działania mającego na celu ich zaspokajanie, z uwzględnieniem potrzeb osób niepełnosprawnych, o ograniczonej zdolności poruszania, oraz starszych. Potrzeby tych osób uwzględniono również w planach strategicznych Miasta. Miasto zgodnie z art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami⁵ wyznaczyło koordynatora do spraw dostępności⁶.

Wśród inwestycji z zakresu infrastruktury miejskiej niezrealizowanych w kontrolowanym okresie, 28 dotyczyło poprawy dostępności obiektów dla osób niepełnosprawnych i o ograniczonej zdolności poruszania. Na przykładzie trzech z ww. inwestycji stwierdzono, że do ich realizacji nie doszło z powodu: braku środków finansowych, niezgodności inwestycji z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego oraz występowania uwarunkowań technicznych uniemożliwiających dostosowanie obiektu do szczególnych wymagań.

Ze względu na ograniczone środki finansowe w kontrolowanym okresie Miasto nie osiągnęło zakładanych efektów dostępności obiektów infrastruktury miejskiej dla osób niepełnosprawnych podczas realizacji inwestycji polegających na: budowie zatoki postojowej dla samochodów osobowych przy ul. Tetmajera oraz budowie stadionu lekkoatletycznego przy ul. Bałdowskiej. Z podanej przyczyny zadania te podzielono na etapy, a wykonanie elementów infrastruktury zapewniających dostępność do tych obiektów osobom niepełnosprawnym przewidziano w dalszych etapach realizacji.

Stwierdzono również, że Miasto nierzetelnie przygotowało dokumentację ww. inwestycji (Budowa zatoki postojowej dla samochodów osobowych przy ul. Tetmajera wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną – etap I), co polegało na rozbieżności w dokumentacji przetargowej dotyczącej liczby miejsc postojowych przewidzianych do wykonania.

W wyniku kontroli inwestycji dotyczącej zagospodarowania łącznika od ul. Armii Krajowej do Szkoły Podstawowej nr 12 przy ul. Topolowej stwierdzono barierę architektoniczną ograniczającą dostępność osobom niepełnosprawnym oraz z ograniczoną zdolnością poruszania się polegającą na niedostosowaniu wysokości chodnika do powierzchni jezdni.

Miasto nie wykorzystowało dostępnych narzędzi służących poprawie dostępności infrastruktury miejskiej dla osób z utrudnionym poruszaniem, tj. szkoleń pracowników Urzędu oraz współpracy z ekspertami zewnętrznymi z tej dziedziny, a także standardów dostępności dla osób niepełnosprawnych w oparciu o zasady uniwersalnego projektowania, nie ustanawiając mechanizmów zapewniających ich uwzględnienie na etapie przygotowywania projektów modernizacyjnych infrastruktury miejskiej. W Mieście obowiązywały Standardy techniczne i wykonawcze dla infrastruktury rowerowej zgodnie, z którymi piesi, w tym osoby niepełnosprawne mogli korzystać z dróg rowerowych w przypadku braku chodnika

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną, jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ Dz. U. z 2020 r. poz. 1062, ze zm., dalej: „ustawa o dostępności”.

⁶ Zarządzenie wewnętrzne nr 32/2020 Prezydenta Miasta Tczewa z dnia 10 września 2020 r. w sprawie wyznaczenia koordynatora do spraw dostępności.

lub pobocza albo niemożności korzystania z nich na zasadzie pierwszeństwa przed rowerzystami⁷.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. System wyboru i przygotowania inwestycji w Mieście Tczew.

Opis stanu faktycznego

1.1 W okresie objętym kontrolą Miasto rozpoznawało potrzeby osób niepełnosprawnych, starszych oraz o ograniczonej zdolności poruszania uwzględniając je, w następujących dokumentach:

- Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Tczewa na lata 2014-2020, opisano szerzej w pkt 1.2 niniejszego wystąpienia,
- Strategii Rozwoju Tczewa do 2030 r.⁸, która wskazywała jako jeden z kierunków rozwoju wzmocnienie systemu komunikacyjnego m.in. w zakresie poprawy jakości układu drogowego z uwzględnieniem likwidacji barier architektonicznych,
- Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta Tczewa na lata 2016-2030.

Ponadto Miasto wzięło udział w konkursie grantowym dla jednostek samorządu terytorialnego w ramach projektu pn. Usługi indywidualnego transportu door-to-door oraz poprawa dostępności architektonicznej wielorodzinnych budynków mieszkalnych, mającym na celu pozyskanie środków na uruchomienie na terenie Miasta usługi indywidualnego transportu osób ze szczególnymi potrzebami dotyczącymi mobilności, w tym osób niepełnosprawnych, a także przygotowało projekt „Human Smart Tczew. Mieszkaj, Pracuj, Rozwijaj się!” w ramach udziału w naborze do programu „Rozwój Lokalny”⁹, którego celem było pozyskanie środków m.in. na stworzenie programu aktywizacji i wykorzystania kapitału społecznego osób 65+ oraz osób z niepełnosprawnościami, a także zwiększenie mobilności osób z dysfunkcjami¹⁰.

(akta kontroli str. 12-124, 190-526)

1.2 Politykę społeczną Miasta związaną z potrzebami osób niepełnosprawnych, o ograniczonej zdolności poruszania oraz osób starszych sformułowano poprzez przyjęcie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Tczewa na lata 2014-2020¹¹. Strategia stanowiła długofalowy plan działania, określający główne cele i kierunki rozwoju służące zaspokajaniu potrzeb mieszkańców Tczewa, w tym osób starszych i niepełnosprawnych. Przyjęte w niej cele były ukierunkowane m.in. na: wzrost jakości życia osób niepełnosprawnych poprzez poprawę warunków ich życia, rozwój i aktywność, rozwój działań z zakresu profilaktyki i promocji zdrowia, zwiększenie świadomości społecznej wobec kwestii niepełnosprawności, a także tworzenie warunków służących zaspokajaniu potrzeb osób starszych poprzez rozwój systemu wsparcia na rzecz tych osób, zapobieganie marginalizacji seniorów oraz

⁷ Zgodnie z art. 11 ust. 4 ustawy z 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2020 r., poz. 110, ze zm., dalej: „prawo o ruchu drogowym”).

⁸ Wprowadzono Uchwałą Rady Miejskiej nr IX/65/2019 z 30 maja 2019 r., zmieniającą Uchwałę Rady Miejskiej nr XVI/138/2012 z 26 stycznia 2012 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Tczewa do roku 2030.

⁹ W ramach Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego i Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2014-2021.

¹⁰ Miasto nie pozyskało środków finansowych w wyniku udziału w ww. konkursie grantowym i naborze do programu „Rozwój lokalny”.

¹¹ Wprowadzono Uchwałą nr XXXVII/295/2013 Rady Miejskiej w Tczewie z 31 października 2013 r., dalej: „Strategia”.

kształtowanie międzypokoleniowej solidarności.

(akta kontroli str. 42-49, 125-189)

1.3 Miasto przeprowadziło konsultacje społeczne planów inwestycyjnych w sytuacji, kiedy obowiązek ten został nałożony przepisami prawa. Podczas przygotowania Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Tczewa na lata 2016-2030¹², którego zakres dotyczył rewitalizacji dwóch dzielnic Miasta, tj. Starego Miasta i Zatorza, Miasto zapewniło udział społeczeństwa, o którym mowa w art. 3 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji¹³. W ramach przygotowania ww. Programu Urząd przeprowadził konsultacje społeczne, które obejmowały m.in. badania ankietowe wśród mieszkańców objętych programem dzielnic, spotkania z mieszkańcami, spacer studyjny, warsztaty, spotkania z przedsiębiorcami oraz konsultacje z organizacjami pozarządowymi oraz instytucjami publicznymi.

W pozostałych przypadkach, Miasto nie konsultowało planów inwestycyjnych, w tym z grupami reprezentującymi środowiska osób starszych, z niepełnosprawnościami oraz o ograniczonej zdolności poruszania.

(akta kontroli str. 190-526, 1097-1117)

1.4 W okresie objętym kontrolą w Mieście nie obowiązywały regulacje dotyczące zasad wyboru inwestycji do realizacji w danym roku.

Prezydent wyjaśnił, że Wydział Spraw Komunalnych i Inwestycji przygotowuje projekt budżetu Miasta w zakresie realizacji zadań inwestycyjnych, który następnie jest analizowany przez władze Miasta. Wybór zadań inwestycyjnych do realizacji następuje według priorytetów uwzględniających najważniejsze potrzeby Miasta, wnioski Radnych, zadania wymagające kontynuacji w następnych latach, a także możliwości finansowe budżetu Miasta.

(akta kontroli str. 42-49, 1065-1069, 1094-1096)

1.5 W okresie objętym kontrolą Miasto nie opracowało planu działań na rzecz poprawy dostępności przestrzeni publicznej dla osób ze szczególnymi potrzebami.

Miasto, zgodnie z art. 14 ust. 1 ustawy o dostępności wyznaczyło koordynatora do spraw dostępności.

Prezydent wyjaśnił, że Miasto nie opracowało strategii działań na rzecz poprawy dostępności przestrzeni publicznej, ponieważ obowiązujące przepisy nie wskazują terminu jej opracowania. Ponadto Prezydent wyjaśnił, że wyznaczony we wrześniu 2020 r. koordynator do spraw dostępności przystąpił do sporządzenia dokumentów, analiz i audytów wewnętrznych, na podstawie których w terminie do 31 marca 2021 r., zostanie sporządzony raport o stanie dostępności będący podstawą do opracowania strategii działania na rzecz poprawy dostępności infrastruktury w Mieście.

(akta kontroli str. 42-49, 1094-1117)

1.6 W okresie objętym kontrolą wprowadzono Standardy techniczne i wykonawcze dla infrastruktury rowerowej Miasta Tczewa¹⁴, które określały m.in. zasady planowania, projektowania, wykonawstwa, remontów i utrzymania infrastruktury dedykowanej rowerzystom, dróg na których dopuszczony był ruch rowerowy na jezdni lub na pasach ruchu dla rowerów.

(akta kontroli str. 42-49, 527-630, 1094-1117)

¹² Wprowadzony Uchwałą nr XXVII/225/2017 Rady Miejskiej w Tczewie z 23 lutego 2017r., następnie zmieniony Uchwałą nr XXXV/298/2017 oraz Uchwałą nr XII/99/2019 Rady Miejskiej w Tczewie odpowiednio z 26 października 2017 r. oraz z 26 września 2019 r.

¹³ Dz. U. z 2020 r. poz. 802, ze zm.

¹⁴ Zarządzenie nr 456/2018 Prezydenta Miasta Tczewa z dnia 21 grudnia 2018 r., dalej: „Standardy infrastruktury rowerowej”.

W Standardach infrastruktury rowerowej wskazano, że zgodnie z art. 11 ust. 4 prawa o ruchu drogowym piesi, w tym osoby niepełnosprawne mogą korzystać z dróg rowerowych w przypadku braku chodnika lub pobocza albo niemożności korzystania z nich na zasadzie pierwszeństwa. Zgodnie ze Standardami dostępność infrastruktury rowerowej dla potrzeb osób niepełnosprawnych powinna być zapewniona m.in. poprzez: niwelowanie różnic w wysokości między drogą rowerową, krawężnikiem, a jezdnią, stosowanie materiałów nawierzchniowych o równej powierzchni, tj. beton asfaltowy lub mieszanki mastyksowo-grysowe, zapewnienie oświetlenia dróg rowerowych, oddzielanie drogi dla rowerzystów i pieszych separatorami w przypadku dużego natężenia ruchu rowerowego w celu minimalizowania ryzyka kolizji między jego uczestnikami, stosowanie płyt o nawierzchni fakturowej przed przejściami dla pieszych przez drogę rowerową. Zarządzenie Prezydenta wprowadzające Standardy infrastruktury rowerowej zobowiązało wszystkie komórki organizacyjne Urzędu oraz podmioty działające na zlecenie do ich stosowania przy planowaniu, projektowaniu, budowie, przebudowie, rozbudowie oraz remoncie infrastruktury rowerowej.

Miasto nie opracowało i nie przyjęło do stosowania standardów dostępności w oparciu o zasady uniwersalnego projektowania dedykowanych potrzebom m.in. osób z niepełnosprawnościami, osób starszych i przemieszczających się z dziećmi.

(akta kontroli str. 42-49, 527-630, 1097-1117)

Zastępca Prezydenta wyjaśnił, że w związku z obowiązkiem sporządzenia do 31 marca 2021 r. raportu o stanie zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami trwały przygotowania do sporządzenia wewnętrznego audytu dostępności wszystkich obiektów spełniających kryteria użyteczności publicznej oraz wymagających zapewnienia dostępności, jako podstawa kompleksowej analizy dostępności obiektów publicznych w Mieście. Z wyjaśnień wynikało także, że Prezydent nie wykluczał, iż po analizie tego dokumentu, w I kwartale przyszłego roku podjęte zostaną działania organizacyjne, polegające m.in. na wprowadzeniu własnych standardów dostępności oraz zaproponowaniu wieloletnich planów inwestycyjnych w celu racjonalnej realizacji obowiązku wynikającego z konieczności zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

(akta kontroli str. 1097-1117)

1.7 Spośród sześciu postępowań dotyczących przygotowania projektów modernizacyjnych infrastruktury miejskiej rozpoczętych we wrześniu 2019 r., trzy dotyczyły przedsięwzięć wymagających uwzględnienia potrzeb osób niepełnosprawnych. W dokumentacji na etapie zlecenia prac projektowych dwóch z trzech ww. zadań, tj. w opisie przedmiotu zamówienia¹⁵ na wykonanie dokumentacji projektowej dla rozbiórki istniejącego oraz budowy nowego wiaduktu drogowego nad linią kolejową nr 009 Warszawa Wschodnia – Gdańsk Główny km 295,967 w ciągu drogi gminnej nr 198199G – ulicy Nowy Rynek w Tczewie oraz na opracowanie kompletnej, kompleksowej, wielobranżowej dokumentacji projektowej i kosztorysowej dla zadania pn. Zagospodarowanie otoczenia Szkoły Podstawowej nr 1 w Tczewie wraz z boiskiem i salą gimnastyczną, jako podstawę sporządzenia projektu wskazano m.in. przepisy techniczno-budowlane i normy.

Natomiast w przypadku jednego z trzech ww. zadań, tj. zlecenia prac projektowych na wykonanie projektu wykonawczego utwardzenia dojścia do budynku mieszkalnego na terenie rekreacyjnym przy ul. Kubusia Puchatka w Tczewie, nie

¹⁵ Zawartym odpowiednio w specyfikacji istotnych warunków zamówienia z 14 października 2019 r. oraz w zaproszeniu do negocjacji w trybie zamówienia z wolnej ręki z 25 listopada 2019 r.

wskazano podstawy prawnej sporządzenia projektu.

(akta kontroli str. 2062-2121)

Z wyjaśnień Prezydenta Miasta wynikało, że wraz z wejściem w życie ustawy o dostępności w swoich działaniach inwestycyjnych oraz planistycznych kierował się zapewnieniem dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami m.in. przez rekomendowanie projektantom stosowania uniwersalnego projektowania lub racjonalnych usprawnień mieszczących się w ramach posiadanego budżetu i możliwości organizacyjnych oraz bieżącej współpracy z projektantami, którzy w wytycznych do projektowania zobowiązani są do stosowania zasad projektowania uniwersalnego, norm i przepisów.

Ponadto Zastępca Prezydenta wyjaśnił, że wobec występujących różnic pomiędzy rozwiązaniami rekomendowanymi w ogólnodostępnych materiałach dotyczących "projektowania uniwersalnego", a obowiązującymi warunkami technicznymi, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, w celu zapewnienia dostępności jak najszerzej rzeszy mieszkańców urzędnicy podejmują analizę celowości rozszerzenia wytycznych do projektowania ponad te, które określone są bezwzględnie obowiązującymi przepisami prawa. Nie ma prawnego obowiązku dokumentowania takiego sposobu podejmowania decyzji. Jednakże był on zastosowany m.in. w trakcie realizacji dokumentacji projektowych dla inwestycji: „Zagospodarowanie otoczenia przy SP1 w Tczewie wraz z boiskiem i salą gimnastyczną” oraz „Utwardzenia dojścia do budynku mieszkalnego na terenie rekreacyjnym przy ul. Kubusia Puchatka w Tczewie”. W przypadku zlecenia dokumentacji projektowej dla rozbiórki istniejącego oraz budowy nowego wiaduktu drogowego nad linią kolejową nr 009 Warszawa Wschodnia – Gdańsk Główny km 295,967 w ciągu drogi gminnej nr 198199G – ulicy Nowy Rynek w Tczewie, w opisie przedmiotu zamówienia wskazano, jako jeden z obowiązków wykonawcy sporządzenie dokumentacji w oparciu o przepisy ustawy z 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane¹⁶, która po wejściu w życie ustawy o dostępności zawierała stosowne wymogi wobec nowoprojektowanych obiektów.

(akta kontroli str. 1094-1117, 1121-1181, 2138-2146)

1.8 Podczas przygotowywania inwestycji Miasto nie współpracowało z ekspertami specjalizującymi się w zagadnieniach z obszaru potrzeb osób niepełnosprawnych i o ograniczonej zdolności poruszania.

Prezydent wyjaśnił, że na etapie przygotowania inwestycji nie ma obowiązku korzystania z zewnętrznych ekspertów specjalizujących się w zagadnieniach z obszaru potrzeb ww. grup społecznych. Ponadto każda inwestycja poprzedzona jest sporządzeniem dokumentacji projektowej przez projektantów posiadających stosowne uprawnienia, którzy zobowiązani są do przestrzegania wymaganych prawem przepisów, standardów i norm.

(akta kontroli str. 1097-1117)

W trakcie opracowania studium wykonalności przygotowywanych projektów inwestycji, tj.: Miasto od-nowa – rewitalizacja Starego Miasta i Zatorza oraz Budowa węzła integracyjnego Tczew wraz z trasami dojazdowymi, Miasto korzystało ze współpracy z wykonawcami zewnętrznymi niebędącymi ekspertami w dziedzinie potrzeb osób niepełnosprawnych, którzy w ww. opracowaniach uwzględniali analizy m.in. problemów społecznych i potrzeb mieszkańców, w tym osób starszych i niepełnosprawnych.

(akta kontroli str. 631-1036, 1097-1117)

¹⁶ Dz. U. z 2020 r. poz. 1333, ze zm., dalej: „Prawo budowlane”.

1.9 W okresie objętym kontrolą przeprowadzone zostały dwa szkolenia ogólne z zakresu obsługi klienta, tj. „Warsztaty z trudnym i wymagającym klientem” oraz szkolenie z zakresu przepływu korespondencji elektronicznej i obsługi klienta w ramach programu „Partnerstwo miast średnich pomorza i północnej Wielkopolski na rzecz wdrażania e-usług”¹⁷, w których uczestniczyło odpowiednio 16 i dwóch pracowników Urzędu. Nie przeprowadzono szkoleń ukierunkowanych na tematykę związaną z potrzebami osób starszych lub niepełnosprawnych, w tym także z zakresu projektowania uniwersalnego.

Zastępca Prezydenta Miasta wyjaśnił, że nie przeprowadził dla pracowników szkoleń ukierunkowanych na potrzeby osób starszych i niepełnosprawnych, w tym z zakresu obsługi klienta i projektowania uniwersalnego z uwagi na brak w okresie objętym kontrolą dostępnych ofert szkoleniowych w powyższym zakresie.

(akta kontroli str. 42-49, 1037-1038, 1094-1096, 2147-2148)

1.10 W latach 2014-2020 (do 30 września) Miasto nie przeprowadzało audytów oraz inwentaryzacji przestrzeni publicznej pod kątem występujących w niej barier ograniczających dostęp osobom starszym, niepełnosprawnym oraz o ograniczonej zdolności poruszania.

Prezydent wyjaśnił, że podczas planowania audytów na podstawie analizy ryzyka nie wystąpiła potrzeba przeprowadzenia audytu lub inwentaryzacji przestrzeni publicznej z uwagi na występowanie w niej barier ograniczających dostępność osobom starszym, niepełnosprawnym lub o ograniczonej zdolności poruszania. Ponadto Prezydent wyjaśnił, że Urząd, jak i podległe mu jednostki zgodnie z art. 5 ust. 1 pkt 4 Prawa budowlanego przystosowały obiekty do korzystania przez osoby niepełnosprawne, a wszystkie planowane i realizowane inwestycje zapewniają niezbędne warunki do korzystania z obiektów użyteczności publicznej i mieszkaniowego budownictwa wielorodzinnego przez osoby niepełnosprawne, w szczególności poruszające się na wózkach inwalidzkich.

(akta kontroli str. 42-49, 1065-1069)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OBSZAR

2. Inwestycje Miasta dotyczące modernizacji obiektów infrastruktury i ich otoczenia.

Opis stanu
faktycznego

2.1 W latach 2014-2020 (do 31 lipca) Miasto realizowało 41 inwestycji o wartości powyżej 150,0 tys. zł każda, z czego 18 inwestycji na podstawie uzyskanego pozwolenia na budowę, 13 inwestycji na podstawie zgłoszenia robót budowlanych oraz 10 inwestycji niewymagających uzyskania pozwolenia na budowę i zgłoszenia robót budowlanych. W ramach ww. zadań wykonanom.in. przebudowę i remonty dróg i ciągów pieszych oraz obiektów infrastruktury sportowej, zagospodarowano tereny rekreacyjne, wybudowano budynki użyteczności publicznej. Z 41 zrealizowanych przez Miasto zadań 23 (56%) zakładały poprawę dostępności infrastruktury miejskiej dla osób niepełnosprawnych oraz osób o ograniczonej zdolności poruszania.

(akta kontroli str. 1039-1064)

2.2 W ramach ww. 41 inwestycji, Miasto zrealizowało m.in. zadanie pn. Zagospodarowanie łącznika od ul. Armii Krajowej do Szkoły Podstawowej nr 12 przy ul. Topolowej w Tczewie. W ramach zadania przewidziano przebudowę ciągu

¹⁷ Szkolenia odbyły się odpowiednio w 2015 i 2019 r.

spacerowego wraz z małą architekturą (tj. miejsca odpoczynku, obudowy z gabionów), ścieżkami komunikacyjnymi (budowa nowych i adaptacja istniejących) oraz zielenią niską i wysoką. Zadanie było realizowane na podstawie dwóch umów o roboty budowlane, tj. umowy nr 398/06/2014 zawartej 2 lipca 2014 r., której zakres dotyczył m.in. budowy ciągów komunikacyjnych, miejsc odpoczynku i nasadzeń oraz umowy nr 449/07/2014 zawartej 22 lipca 2014 r. obejmującej ułożenie drewnianych podkładów kolejowych oraz nawierzchni z tłucznia i trawy.

Badanie prawidłowości przygotowania i realizacji zadania wykazało, że:

- w projekcie budowlano-wykonawczym zawarto opis dostępności terenu dla osób niepełnosprawnych, zawierający stwierdzenie, że ukształtowanie terenu oraz spadki ciągu spacerowego zapewnią dobrą dostępność dla osób niepełnosprawnych,
- założenia projektu spełniały określone przepisami prawa warunki w zakresie m.in.: szerokości ciągów komunikacyjnych, która dla głównego ciągu spacerowego wynosiła 4,0 m, natomiast dla ciągów bocznych¹⁸ wynosiła 1,5 m oraz pochylenia poprzecznego chodników, które wynosiło 1%, co było zgodne odpowiednio z § 44 ust. 4 oraz z § 45 ust. 8 warunków technicznych,
- realizacja robót budowlanych została poprzedzona dokonaniem 25 lutego 2014 r. zgłoszenia budowy, zgodnie z art. 30 Prawa budowlanego, roboty zostały zrealizowane na podstawie projektu budowlano-wykonawczego sporządzonego w czerwcu 2012 r.,
- obiekt został zrealizowany zgodnie z projektem budowlanym w zakresie wykonania głównego ciągu komunikacyjnego, miejsc odpoczynku,
- nie wykonano jednego z trzech nowoprojektowanych ciągów komunikacyjnych prowadzącego od głównego ciągu spacerowego do parkingu przy budynku na ul. Jarzębinowa 3¹⁹, a także jednej z 13 zaprojektowanych obudów z gabionów, na miejscu której wykonano nawierzchnię z podkładów kolejowych i trawy, ponadto w trakcie realizacji robót zaadaptowano istniejące nasadzenia, które wystąpiły w miejscu nasadzeń projektowanych w zamian realizując nasadzenia zastępcze,
- w trakcie robót budowlanych nie wyniknęły potrzeby wprowadzenia zmian mających na celu zwiększenie dostępności do obiektu osobom niepełnosprawnym i o ograniczonej zdolności poruszania, a także powodujących ograniczenia w dostępności do obiektu,
- w toku przeprowadzonych 22 września 2014 r. odbiorów końcowych komisja stwierdziła, że roboty zostały wykonane zgodnie z zawartymi umowami, dokumentacją projektową oraz nie stwierdziła wystąpienia usterek wykonawczych.

(akta kontroli str. 1039-1064, 1182-1266)

2.3 Według wyjaśnień Prezydenta o zagospodarowanie łącznika od ul. Armii Krajowej do Szkoły Podstawowej nr 12 przy ul. Topolowej w Tczewie wnioskowało wielu mieszkańców tego rejonu miasta. Po przeprowadzeniu analizy projektu budżetu przez władze Miasta i komisję Rady Miejskiej uznano realizację tej inwestycji za zasadną, zaspokajającą potrzeby wielu mieszkańców.

(akta kontroli str. 1097-1117)

2.4 W okresie objętym kontrolą Miasto nie zrealizowało 92 inwestycji z zakresu modernizacji infrastruktury miejskiej, o których realizację na etapie przygotowywania projektów uchwał budżetowych na lata 2014-2020 wnioskowały m.in. jednostki organizacyjne Urzędu, jednostki budżetowe Miasta, radni Rady Miejskiej,

¹⁸ Chodniki odchodzące od głównego ciągu spacerowego, po obu jego stronach.

¹⁹ Opisano szerzej w pkt 3.4 wystąpienia pokontrolnego.

mieszkańcy, kluby radnych. 28 spośród ww. zadań zakładało poprawę dostępności obiektów dla osób niepełnosprawnych i o ograniczonej zdolności poruszania.

Badaniem objęto trzy wnioskowane inwestycje dobrane w sposób celowy spośród ww. 28 niezrealizowanych zadań, zakładających poprawę dostępności obiektów infrastruktury miejskiej dla potrzeb osób niepełnosprawnych, tj.:

- Przebudowa ul. Stoczniewców – eliminacja barier dla osób niepełnosprawnych poprzez wykonanie nowych nawierzchni chodników, obniżenie krawężników na przejściach,
- Przebudowa części pomieszczeń Szkoły Podstawowej nr 4 w związku ze zmianą sposobu ich użytkowania, tj. przeznaczeniem na przedszkole – w ramach zadania zakładano udostępnienie pomieszczeń dla 100 osób, w tym dzieci niepełnosprawnych oraz wykonanie dla ich potrzeb łazienki oraz podjazdu,
- Budowa miejsc postojowych na ul. Jedności Narodu, w tym miejsc dla osób niepełnosprawnych.

(akta kontroli str. 1415-2061)

Według wyjaśnień Zastępcy Prezydenta Miasta przyczyną niezrealizowania zadań były:

- brak środków finansowych umożliwiających przebudowę ul. Stoczniewców w latach 2018-2020. Miasto w projekcie budżetu na 2021 r.²⁰ ujęło środki finansowe na realizację pierwszego z dwóch zaplanowanych etapów kompleksowej przebudowy ulicy,
- uwarunkowania techniczne obiektu Szkoły Podstawowej nr 4, tj. lokalizacja pionów wentylacyjnych i węzłów sanitarnych oraz układ ścian nośnych, które uniemożliwiały utworzenie oddziału przedszkolnego dla planowanych 100 dzieci, a jedynie dla 75, co po przeprowadzeniu analizy ekonomicznej nakładów poniesionych na przebudowanie obiektu okazało się przedsięwzięciem nierentownym, w związku, z czym zdecydowano o zaniechaniu utworzenia oddziału przedszkolnego w budynku szkoły,
- niezgodność wnioskowanej lokalizacji miejsc postojowych z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego oraz przeznaczeniem działki na cele rekreacyjno-sportowe, która została zabudowana m.in. placem zabaw, boiskiem do gry w siatkówkę.

(akta kontroli str. 1121-1181)

2.5 W okresie objętym kontrolą w Mieście nie występowały problemy przy realizacji inwestycji związanych z poprawą dostępności obiektów infrastruktury miejskiej dla osób niepełnosprawnych oraz o ograniczonej zdolności poruszania.

(akta kontroli str. 1065-1093)

2.6 Miasto nie sygnalizowało potrzeby wprowadzania rozwiązań centralnych mających na celu zintensyfikowanie modernizacji infrastruktury miejskiej z uwagi na zapewnienie do niej dostępu przez osoby niepełnosprawne oraz o ograniczonej zdolności poruszania.

(akta kontroli str. 1065-1093)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

²⁰ Zarządzenie nr 274/2020 Prezydenta Miasta Tczewa z 20 listopada 2020 r. w sprawie projektu budżetu miasta Tczewa na 2021 r.

3. Dostępność dla osób niepełnosprawnych oraz osób o ograniczonej zdolności poruszania do zmodernizowanych obiektów.

Opis stanu faktycznego

3.1 W okresie objętym kontrolą Miasto zrealizowało 41 inwestycji o wartości powyżej 150,00 tys. zł, z tego w przypadku 23 realizacji²¹ zaplanowano poprawę dostępności infrastruktury dla osób niepełnosprawnych oraz o ograniczonej zdolności poruszania, w tym trzech zadań polegających na przebudowie i remoncie infrastruktury komunikacyjnej, w ramach których zaplanowano poprawę dostępności infrastruktury dla ww. grup społecznych poprzez m.in.: ukształtowanie terenu zapewniające dostępność do obiektów, likwidację nierówności nawierzchni ciągów pieszych, obniżenie chodników na przejściach dla pieszych i zjazdach.

(akta kontroli str. 1039-1064)

3.2 W trakcie realizacji dwóch inwestycji²² Miasto dokonało zmian planowanych rezultatów w zakresie wykonania elementów infrastruktury zapewniających dostęp do obiektów osobom niepełnosprawnym oraz osobom o ograniczonej zdolności poruszania.

(akta kontroli str. 1039-1058)

W przedsięwzięciu pn. Budowa zatoki postojowej dla samochodów osobowych przy ul. Tetmajera w Tczewie wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną, zaplanowano budowę 15 miejsc postojowych, w tym jednego miejsca postojowego dla osób niepełnosprawnych, które nie zostało wykonane.

Prezydent wyjaśnił, że w ramach całego ww. zadania przewidziano wykonanie jednego miejsca postojowego dla osób niepełnosprawnych, jednak ze względu na ograniczone środki finansowe do realizacji w 2019 r. przyjęto realizację etapu I inwestycji, czyli części parkingu, na którym nie zaplanowano miejsca postojowego dla osób niepełnosprawnych. Ponadto Prezydent wyjaśnił, że Wydział Spraw Komunalnych i Inwestycji zgłosił do projektu budżetu Miasta na 2021 r. dokończenie budowy parkingu, tj. wybudowanie sześciu z 15 miejsc postojowych, w tym miejsca dla osób niepełnosprawnych.

(akta kontroli str. 1039-1058, 1097-1117)

Zgodnie z dokumentacją przetargową I etapu robót, tj. opisem przedmiotu zamówienia zawartym w ogłoszeniu nr 576914-N-2019 oraz w specyfikacji istotnych warunków zamówienia sporządzonej 23 lipca 2019 r.²³ wskazano, że przedmiotem zamówienia będzie m.in. budowa ośmiu miejsc postojowych, natomiast w opisie technicznym opracowania pn. Projekt wykonawczy – materiały przetargowe²⁴ sporządzonym w maju 2019 r. stanowiącym załącznik do specyfikacji istotnych warunków zamówienia wskazano wykonanie ośmiu miejsc postojowych, w tym miejsca postojowego dla osób niepełnosprawnych, zaś w części rysunkowej²⁵ wskazano zakres wyłączony z przetargu (tj. sześć miejsc, w tym miejsce dla osób niepełnosprawnych) i m.in. miejsca postojowe do realizacji, tj. dziewięć miejsc bez wskazania miejsca dla osób niepełnosprawnych. W § 1 ust. 1 umowy z 28 sierpnia 2019 r. na roboty budowlane ww. zadania zawarto natomiast zapis, że przedmiot

²¹ Pozostałych 18 zadań dotyczyło m.in.: budowy kanalizacji deszczowej, wykonania izolacji przeciwwodnej i termomodernizacji budynków.

²² Spośród 41 wskazanych w pkt 3.1 niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

²³ Dalej: „siwz”.

²⁴ Opracowanie zawierało opis techniczny i część rysunkową.

²⁵ Rys. nr 2 – pod tytułem: Budowa zatoki postojowej dla samochodów osobowych przy ul. Tetmajera w Tczewie wraz z niezbędną infrastrukturą; etap I; zakres przetargu.

umowy ma być zgodny m.in. z siwz. W wyniku realizacji przedsięwzięcia powstało dziewięć miejsc postojowych bez miejsca dla osób niepełnosprawnych, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 1121-1181, 1267-1376)

W ramach zadania pn. Budowa stadionu lekkoatletycznego przy ul. Bałdowskiej zaplanowano m.in. budowę elementów infrastruktury sportowej, tj.: boisko trawiaste, bieżnię lekkoatletyczną, stanowisko do skoku wzwyż, w dal i do trójskoku, stanowiska dla sędziów, wewnętrzne ogrodzenie bieżni, rzutnie do rzutu oszczepem i do pchnięcia kulą, klatkę do rzutu młotem, a także elementy infrastruktury zapewniającej dostęp do obiektu osobom niepełnosprawnym, tj. pas ruchu pieszego przyjazny osobom niepełnosprawnym o szerokości 1,5 m, stanowisko na widowni dla osób niepełnosprawnych, miejsce parkingowe, a także prace mające na celu dostosowanie traktów pieszych do potrzeb osób niepełnosprawnych, tj. likwidacja schodów i progów. Z ww. zakresu Miasto wykonało prace dotyczące infrastruktury sportowej.

(akta kontroli str. 1039-1058)

Prezydent wyjaśnił, że w ramach ww. inwestycji nie zostały wykonane zaplanowane elementy infrastruktury zapewniające dostęp do obiektu osobom niepełnosprawnym oraz o ograniczonej zdolności poruszania, ponieważ z uwagi na ograniczone środki finansowe zadanie zostało podzielone na dwa etapy. W pierwszym etapie inwestycji wykonano prace, które były niezbędne do uzyskania świadectwa Polskiego Związku Lekkiej Atletyki, natomiast realizacja drugiego zaplanowana została na 2020 r. Etap II realizacji ww. zadania Uchwałą nr XXIV/202/2020 Rady Miejskiej w Tczewie z dnia 29 października 2020 r. został włączony do wykazu przedsięwzięć Wieloletniej Prognozy Finansowej, co umożliwiło uruchomienie procedury ogłoszenia postępowania przetargowego na wykonanie II etapu prac²⁶. Zastępca Prezydenta wyjaśnił ponadto, że II etap prac zakłada m.in. budowę trybun, remont istniejącego sanitariatu z budową toalety dla osób niepełnosprawnych oraz wykonanie nawierzchni utwardzonych, w tym parkingu i ciągów pieszych.

(akta kontroli str. 1065-1069, 1097-1117, 1121-1181)

3.3 Szczegółowym badaniem objęto realizację zadania pn. Zagospodarowanie łącznika od ul. Armii Krajowej do Szkoły Podstawowej nr 12 przy ul. Topolowej w Tczewie, które zostało zrealizowane w 2014 r²⁷.

W toku przeprowadzonych oględzin stwierdzono, że:

- główny ciąg komunikacyjny był wolny od barier architektonicznych, tj. o równej nawierzchni, bez ubytków. Na połączeniach ciągu spacerowego z innymi elementami zagospodarowania terenu nie występowały progi m.in. na styku z miejscami odpoczynku i pozostałymi ciągami komunikacyjnymi, na przejściu przez jezdnię ul. Topolowej krawężniki były zaniżone. Zastosowano płyty fakturowe ostrzegawcze w kolorze żółtym na całej długości ciągu, po obu stronach, za wyjątkiem krawędzi ciągu przed przejściem przez jezdnię ul. Topolowej,
- 11 z 12²⁸ bocznych ciągów komunikacyjnych było wolnych od barier architektonicznych, tj. o równej nawierzchni, bez progów na połączeniu z innymi ciągami. Na jednym z chodników barierę stanowił krawężnik drogowy wyniesiony ponad powierzchnię ulicy przy budynku Topolowa 22, co opisano szerzej w sekcji

²⁶ Zgodnie z pkt 8 sekcji II ogłoszenia o zamówieniu nr 759871-N-2020 z 1 grudnia 2020 r. termin zakończenia realizacji zaplanowano na 29 października 2021 r.

²⁷ Opisano szerzej w pkt 2.2 wystąpienia pokontrolnego.

²⁸ W ramach zadania przewidziano do wykonania 3 chodniki oraz adaptację 9 istniejących.

Stwierdzone nieprawidłowości. Ponadto w ramach zadania nie wykonano jednego z trzech ciągów bocznych, który został przewidziany w dokumentacji projektowej,

– miejsca odpoczynku były wolne od barier architektonicznych, tj. o równej nawierzchni, bez progów. Wyposażone były w ławki z podłokietnikami, a ich powierzchnia i usytuowanie umożliwiały korzystanie z nich bez kolizji z użytkownikami ciągów pieszych,

– elementy zagospodarowania terenu, tj. obudowy z gabionów, pas terenu wyłożony podkładami kolejowymi i kruszywem łamanym, nasadzenia nie stanowiły barier w korzystaniu z infrastruktury.

(akta kontroli str. 1182-1266)

Zastępca Prezydenta wyjaśnił, że płyty ostrzegawcze zostały zamontowane zgodnie z dokumentacją projektową na krawężniach głównego ciągu pieszego, natomiast nie zostały wykonane przed przejściem przez jezdnię ulicy Topolowej, ponieważ nie przewidywała tego dokumentacja projektowa. Z wyjaśnień wynikało także, że jeden z chodników bocznych nie został wykonany ze względu na protesty mieszkańców w trakcie realizacji inwestycji, którzy nie zgadzali się na likwidację miejsc postojowych, do których ten chodnik prowadził, a które musiałyby w trakcie jego budowy zostać wyłączone z użytkowania.

(akta kontroli str. 1118-1120)

W latach 2014-2020 (do 30 września) do Urzędu nie wpłynęły skargi mieszkańców na zrealizowane przez Miasto inwestycje, w tym skargi na realizację inwestycji w sposób niesprzyjający potrzebom osób niepełnosprawnych oraz osób o ograniczonej zdolności poruszania.

(akta kontroli str. 1065-1096)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono nieprawidłowości:

1. Miasto podczas realizacji inwestycji pn. Zagospodarowanie łącznika od ul. Armii Krajowej do Szkoły Podstawowej nr 12 przy ul. Topolowej w Tczewie polegającej m.in. na przebudowie ciągu spacerowego wraz z małą architekturą, ścieżkami komunikacyjnymi, nie zapewniło pełnego dostępu do obiektu osobom niepełnosprawnym, w szczególności poruszającym się na wózkach inwalidzkich. Nie zapewniono obniżenia krawężnika (w celu dostosowania poziomu chodnika do poziomu jezdni) jednego z dziewięciu istniejących chodników przewidzianych do adaptacji zgodnie z dokumentacją projektową, co skutkowało wystąpieniem bariery architektonicznej uniemożliwiającej korzystanie z przedmiotowego chodnika przez osoby ze szczególnymi potrzebami.

(akta kontroli str. 1118-1266)

Zastępca Prezydenta Miasta wyjaśnił, że zgodnie z dokumentacją projektową istniejący chodnik został przewidziany do adaptacji, czyli wykonania regulacji wysokości w celu połączenia z nowoprojektowanym ciągiem pieszym, zaś dokumentacja projektowa nie przewidywała zniżenia chodnika na styku z ulicą.

(akta kontroli str. 1118-1120, 2122-2137)

Zdaniem NIK przedmiotowy chodnik zgodnie z częścią rysunkową dokumentacji został przewidziany do adaptacji na całej swojej długości, a nie tylko na styku z nowoprojektowanym ciągiem.

2. W trakcie przygotowania i zlecenia inwestycji pn. Budowa zatoki postojowej dla samochodów osobowych przy ul. Tetmajera w Tczewie wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną – etap I, Miasto nie zapewniło spójności dokumentacji

w zakresie liczby miejsc postojowych do wykonania. W dokumentacji przetargowej, tj. opisie przedmiotu zamówienia zawartym w ogłoszeniu o przetargu oraz specyfikacji istotnych warunków zamówienia wskazano wykonanie ośmiu miejsc postojowych, a w opracowaniu Projekt wykonawczy – materiały przetargowe (w opisie technicznym), stanowiącym integralną część ww. materiałów przetargowych - osiem miejsc postojowych, w tym miejsce dla osób niepełnosprawnych, które w części rysunkowej ww. opracowania nie zostało wyodrębnione. Rysunek ten przedstawiał pierwotnie projektowane dziewięć miejsc postojowych oraz zakres wyłączenia z I etapu robót. Ponadto zgodnie z umową na roboty budowlane przedmiot zamówienia miał być zgodny m.in. ze specyfikacją istotnych warunków zamówienia. Nierzetelny sposób przygotowania inwestycji, polegający na rozbieżności pomiędzy dokumentacją projektową i przetargową skutkował wykonaniem dziewięciu miejsc postojowych bez miejsca dla osób niepełnosprawnych, zamiast ośmiu przewidzianych w dokumentacji przetargowej.

(akta kontroli str. 1267-1376)

Zastępca Prezydenta wyjaśnił, że projektant w sporządzonym opisie technicznym projektu wykonawczego budowy zatoki postojowej dla samochodów osobowych przy ul. Tetmajera w Tczewie wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną – etap I wskazał w ramach tego etapu wykonanie ośmiu miejsc postojowych, w tym miejsca dla osób niepełnosprawnych, co było niespójne z częścią rysunkową dokumentacji projektowej oraz przedmiarem robót, w których wskazano do realizacji w etapie I - dziewięć miejsc postojowych, bez miejsca postojowego dla osoby niepełnosprawnej. W związku z tą sprzecznością w takcie realizacji robót etapu I ustalono, że zadanie należy wykonać zgodnie z częścią rysunkową zatwierdzonego projektu budowlanego, która przewidywała wykonanie 9 miejsc postojowych, bez miejsca dla osoby niepełnosprawnej. Ponadto Zastępca Prezydenta wyjaśnił, że w ogłoszeniu o zamówieniu oraz w specyfikacji istotnych warunków zamówienia etapu I wskazano błędną liczbę miejsc postojowych do wykonania, w związku z błędnym jej wskazaniem w opisie technicznym projektu.

(akta kontroli str. 1121-1181, 2122-2137)

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia wnioski o:

1. Zlikwidowanie bariery architektonicznej chodnika adaptowanego w ramach zagospodarowania łącznika od ul. Armii Krajowej do Szkoły Podstawowej nr 12 w Tczewie w celu dostosowania obiektu do dokumentacji projektowej.
2. Wprowadzenie mechanizmów kontrolnych mających na celu wyeliminowanie przypadków rozbieżności w dokumentacji przetargowej.

Uwagi Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Gdańsku. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Gdańsk 24 stycznia 2020 r.

Marta Gajewska
Starszy inspektor kontroli państwowej

Marta Gajewska
.....
podpis

DYREKTOR DELEGATURY
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI
w Gdańsku
Ewa Jasińska-Kluczek
Ewa Jasińska-Kluczek